

Universitätsbibliothek Paderborn

**Reveren-||dissimi In Chri-||sto Patris Et Domini, Domi||ni
Hermannii sanctæ Colonien[sis]. ecclesiæ Archiepiscopi,
Principis || Electoris, Westphaliæ & Angariæ Ducis &c.
Iurisdictio-||nis ...**

Hermann <V., Köln, Erzbischof>

Coloniæ, 1529

VD16 ZV 26551

De Non Admittendis Tabellionibvs, Nisi Per Officiale admissis &
Sigilliferum Curiae Coloniensis descriptis & registratis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30917

H E R M A N N I

Item, Ordinamus, statuimus, præcipimus, & mandamus, ut dicti Executores cuiuscunq; Testamenti ultimæ uoluntatis Codicilli aut ordinationis quo, rumcunq; legatorum infra mensem post annum prædictum immedieate sequentem sine ulteriori dilatione coram nobis de executione dicti Testamenti compunctionem, rationem & calculū legitimos realiter & cū effectu fecisse debeant & teneantur, alioquin in poenas excommunicationis & decem florenorum prædictorum incident ipso facto.

DE NON ADMITTEN DIS TABELLIONIBVS, NISI PER OF ficialem admissis & Sigilliferum Curiæ Coloniensis descriptis & registratis.

HERMANVS Dei gratia sanctæ Colonensis ecclesiæ Archiepiscopus, sacri Romani Imperij, per Italiam Archicancellarius, Princeps Elector, Westphaliae & Angariae Dux, Legatus, natus &c., Vniuersis & singulis Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Archidiaco-
nis, Decanis, Pastoribus plebanis, Viceplebanis, cæterisq; Ecclesiarum, seu capellarum rectoribus per nostras ciuitatem & diocesim Colonieñ, ubilibet constitutis, ac alijs nostris subiectis uniuersis, Salutem in domino. Dudum recolendae me moriae prædecessor noster Dominus Walramus salubri ordinatione statuit de Tabellionibus ad exercendum tabellionatus officium non admittendis, nisi primum per Officialem Curiæ nostræ Colonieñ, examinatis & admissis, Cuius tenor sequitur, & est talis:

Walramus Dei gratia, &c. Dilectis sibi Abbatibus, &c. Quoniam morbum per nostras ciuitatem & diocesim generalem compluribus nostris damnosum subiectis, & periculosum Reipublicæ cognovimus ex facti euidentia irrepisse, quo dum passim hi qui se ad dictas nostras ciuitatem & diocesim transtulerunt, uel in eisdem degerunt ad tabellionatus exercendum officium se senserunt admitti, complures nulla legitima potestate fulciti, utpote qui ab illis, quorum aliqui suam creandi potestatem (quamuis tamen assenserint & asserant ab imperiali culmine processisse) de facto solum absq; ullo aut cū minus sufficiente sibi titulo usurparunt, quidam etiam eorum penitus sunt ignoti, sic, q; eorum potestas cum nec ostendi nec famari possit, potius conficta presumitur à creatis, q; usquam rerum existere in natura, asserunt se creatos uel qui suæ creationis ostendunt, uel ostendere possunt nullam penitus potestate in quosdam etiam tam grammaticæ, quam contractuum ignaros aut infames, periuros, & infideles, aliasq; leues personas huiusmodi didicimus officium usurpasse, propter quod contrairamentū quod in creatio tabellionū præstari consuevit, super cōtractibus usurarijs & alijs per vim & fraudem cōuentis, necno

F in alijs fa-

S I T A T M V R T A

alijs factis extra iudicibus ubi ipsi cōficientes rogati nō fuerint, imò qđ perclus
losius nec præsentes, ad uoluntatem hoc potentium per falsitatis commentum,
quædam etiam ex sui forma falsa & cum falsis datis, & inductionibus nonnulla
incerta & defectuosa ex corruptione grāmmatice complura confici uidimus
publica instrumenta, quibus multi nostri subiecti etiam innocentier, status & ho
noris & bonorum suorum periculum subierunt. Nos igitur tam generalem pes
stem & mortiferam magis omnibus venenosam, per quam sine defensione in
se innocens potenter succumbit, & sibi latenter conscientius potenter ascendit, de
nostris terminis extirpare radicitus, quo possumus conamine cupientes, omni
bus & singulis cuiuscunque conditionis aut status fuerint, eis tamen exceptis,
qui ab imperiali authoritate sine medio processerunt, qui in nostra ciuitate &
diocesi in ante tabellionatus officium uoluerint exercere, præsentibus inhibe
mus, ne huiusmodi officium in iudicibus uel extra iudicibus factis, quoquo
modo exerceat clām uel palām, nisi prius ad Officialis nři pro tēpore existentis
se præsentiam contulerint, cui in his plenam & specialem præsentibus tribui
mus potestatem, & per eum cuius authoritate hoc officium exercendi sibi posse
uendicent, & de alijs quæ fuerint indaganda reperti admissibiles & idonei ad
huiusmodi exercitum in eisdem licentia literiter admittantur. Quorum nomina in
posterum ab ipso Officiali nostro uolumus registrari. Alioquin in omnes &
singulos contrarium facientes sex dierum monitione præmissa excommunicatio
nis sententiam ferimus in his scriptis, & nihilominus instrumentis per ipsos
confectis nullam fidem per præsens nostrum statutum uolumus ac decernimus
adhiberi. Inhibentes etiam uobis omnibus & singulis sub pœna suspensionis à
diuinis, quam ipso facto incurrire uolumus contrarium facientes, ne aliquis ue
strum quarumcunq; commissionis literarum prætextu quemquam in tabellio,
nem creet, nisi prius ipsum in his, quæ de iure tabellio scire debet, examinauerit
diligenter, & per examinationem solerter conuenienter idoneum repererit ad
ipsum officium exercendum, & etiam iuramentum præstiterit in ipsa creatione
præstari debitum & consuetum. Datum & actum de Capituli nostri consilio
& consensu. Anno domini millesimo, tricentesimo, tricesimo octauo, in crastis
no beati Michaelis Archangeli.

Verum. quia tam salubre statutum, temporum iniuria quasi oblite
ratum inuenimus, cuius tamen obseruationem hisce
temporibus propter succrescentem hominum maliciam & plurima scandalia,
quaꝝ experientia edocit, ex quorumuis qui sibi tabellionatus officium arro
gant tolerantia in nostram Rem publicam irrepserunt: credimus apprime,
imò multo magis quam antea unquam necessariam. Quocirca idem statu
tum præsentibus literis nostris innovandum & corroborandum duximus,
mandantes illud sub pœnis inibi contentis, firmiter obseruari. Et nihilomi
nus quoniam nimium multis grassantibus, grauiorem oportet adhibere uin
dictam, ut quos à delicto uirtutis amor nō retrahit, retrahat saltem pœnae for
mido. Et quia pœna unius esse soleat metus multo & p̄dictis oībus & singulis per
Officialē nostrū non admissis & approbatis & Sigilliferū nostrū minime anno
tatis, & in album Notarioꝝ descriptis, tabellionatus officiū penitus interdicim⁹
sub

HERMANNI

sub prædictis, necnon etiam falsi & cōfiscationis omnium honorū suorum pecunias,
Quas illos, quemcunq; tabellionis actum exercentes, incurvare uolumus ipso fa-
cto ad illarum declarationem aduersus eosdem acerrime prout de iure processu-
ri & procedi curatur. Scituris etiam prædictis contrauentoribus, q; eorundem
scripturis, relationibus, seu actibus quibuscumq; nulla penitus in iudicio uel extra
fides adhibebitur. Et ne quis huius saluberrimæ ordinationis ignorantiam quo-
uis modo prætendere ualeat, præsentes literas in Curia nostra Archiepiscopali,
ac omnibus & singulis iudicis, tam ecclesiasticis quam secularibus nostrarū ciui-
tatis & diocesis. Necnon etiam per Decanos Christianitatum in suis Synodis
publicari præcipimus. Datum in arce nostra Poppelstorff, mensis Septembri
penultima. Anno millesimo, quingentesimo, uicefimo sexto.

DE NON ADMIT-

TENDIS LITERIS APOSTOLICIS SIVE
gratiā sive iustitiā continentibus, nisi per Commissarios
infrascriptos, uisis & examinatis.

HERMANVS dei gratia sanctae Coloniensis ecclesiæ Archi-
episcopus, Sacri Romani imperij per Italiam Archicancellarius, Prin-
ceps Elector, Westphaliæ & Angariae Dux, Legatusq; natus, &c.
Venerabilibus & honorabilibus, deuotis, nobis dilectis, Arnoldo
Broicksmyt Officiali, Iohanni Gropper Sigillifero luriuum doctoribus, & Iohan-
ni Trip Fiscali, Curia nostraræ Coloniae, salutem in domino, &c. Quoniam iugis
solicitudine commodis inuigilamus subiectorum, & inquirere non cessamus, si
quid sit in nostra republica corrigendum, perspeximus, immo ipsa experientia
didicimus, maximum sane morbum per nostras ciuitatem & diocesim impro-
borum hominum uitio irrepisse, qui sibi falso tabellionatus officium arrogant,
Cum quidam eorum nulla sint legitima potestate fulciti. Quidam penitus igno-
ti, Quidam uero ignari, leues, periuri, infames, & nullius fidei nebulones: Et tan-
men sub hoc nomine & officiū uēdiciati autoritate plurimorum malorum sunt
authores, Et quod inter omnia magis detestandum est, prætextu literarū Apo-
stolicarum, aliquando falsarum, aliquando non in hoc cōcessarum, subiectis no-
stris miris technis imponunt. Sapenumero em nūdis Copijs, & priuatis chartis
rem agūt, cum aut originalibus careant, aut suppositijs utantur, interdū subscrip-
tiones consīctas adhibent, & sigilla adulterina apponere non formidant, Et
alijs mille artibus simplices & innocentes fraudant, concutunt, & futuræ litis
metu à iure suo deterrent. Pecunias illicite emungunt, exigunt, & diripiunt,
Quosdam beneficis ecclesiasticis, quæ multis iam annis iusto titulo possederūt,
injustissime extrudunt, intolerabiliq; damna immentibus inferunt, Et nihil
sibi